

МІНІСТЕРСТВО
ЗАКОРДОННИХ СПРАВ
УКРАЇНИ

Михайлівська площа, 1
м. Київ, 01018, Україна

Тел.: (044) 238 17 48; факс: (044) 238 18 88
E-mail: zsmfa@mfa.gov.ua
Web: http://www.mfa.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00026620

MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS
OF UKRAINE

1 Mykhailivska Square
Kyiv, 01018, Ukraine

№ 11/10-374

«11» грудня 2019 р. № 200/13-903-296
На № 43508/1/1-19 від 05.12.2019

Кабінет Міністрів України

✓ Копія: Апарат Верховної Ради України

Щодо результатів опрацювання
порушень у депутатських запитах
питань

На виконання доручення Прем'єр-міністра України від 05.12.2019 №43508/1/1-19 до листа Голови Верховної Ради України від 02.12.2019 №11/6-7-19 (233944) надаємо копії відповідей МЗС України на виконання доручення Прем'єр-міністра України від 01.11.2019 №37125/1/1-19 стосовно розгляду депутатського запиту народного депутата України Павленка Ю.О. від 18.10.2019 №11/10-374 щодо міждержавних відносин з питань сурогатного материнства та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України, які були надіслані 26.11.2019 Голові Верховної Ради України, народному депутату України Павленку Ю.О. та Кабінету Міністрів України.

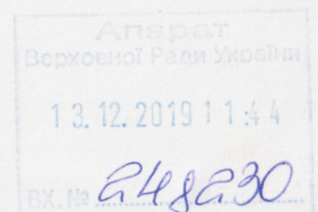
Надсилаємо також копію проміжної відповіді, яка була надіслана до Кабінету Міністрів України листом МЗС від 15.11.2019 №71/ВМУ/13-546-1070 у зв'язку з необхідністю отримання відповідної інформації від Міністерства соціальної політики України та Міністерства охорони здоров'я України, до компетенції яких входять порушені у депутатському запиті питання, для забезпечення підготовки узагальненої відповіді.

Додаток: згадане, на 13 арк.

Державний секретар

Андрій Заяць

Тетяна Недялкова
(044) 238 16 07

МІНІСТЕРСТВО
ЗАКОРДОННИХ СПРАВ
УКРАЇНИ

MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS
OF UKRAINE

Михайлівська площа, 1
м. Київ, 01018, Україна

Тел.: (044) 238 17 48; факс: (044) 238 18 88
E-mail: zsmfa@mfa.gov.ua
Web: <http://www.mfa.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00026620

1 Mykhailivska Square
Kyiv, 01018, Ukraine

26 11.2019 № 71/ВМУ/12-546-1186
на № 11/10-374 від 18.10.2019

Голові Верховної Ради України

Д.О.Разумкову

Копія: Кабінет Міністрів України

*Щодо міждержавних відносин з питань
сурогатного материнства*

Шановний Дмитре Олександровичу!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України № 37125/1/1-19 від 01.11.2019 стосовно запиту народного депутата України Ю.О.Павленка, оголошеного на засіданні Верховної Ради України 18.10.2019, щодо міждержавних відносин з питань сурогатного материнства та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України, повідомляємо таке.

На сьогодні питання використання допоміжних репродуктивних технологій в Україні врегульовано, зокрема положеннями Цивільного кодексу України, Сімейного кодексу України, Основами законодавства України про охорону здоров'я, Законом України «Про трансплантацію анатомічних матеріалів людини», Порядком застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України № 787 від 09.09.2013 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.10.2013 за № 1697/24229), Правилами державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затвердженими наказом Міністерства юстиції України № 52/5 18.10.2000 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18.10.2000 за № 719/4940), Порядком направлення жінок для проведення першого курсу лікування безплідності методами допоміжних репродуктивних технологій за абсолютними показаннями за бюджетні кошти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України № 579 від 29.11.2004 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 224/10504).

Так, згідно з частиною сьомою статті 281 Цивільного кодексу України повнолітні жінка або чоловік мають право за медичними показаннями на проведення щодо них лікувальних програм допоміжних репродуктивних технологій згідно з порядком та умовами, встановленими законодавством.

Відповідно до частини другої статті 123 Сімейного кодексу України у разі перенесення в організм іншої жінки ембріона людини, зачатого подружжям в результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій, батьками дитини є подружжя.

Статтею 48 Основ законодавства України про охорону здоров'я передбачено, що застосування штучного запліднення та імплантації ембріона здійснюється згідно з умовами та порядком, встановленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, за медичними показаннями повнолітньої жінки, з якою проводиться така дія, за умов наявності письмової згоди подружжя, забезпечення анонімності донора та збереження лікарської таємниці. Розкриття анонімності донора може бути здійснено в порядку, передбаченому законодавством.

Наявність медичних показань до сурогатного материнства, передбачені пунктом 6.2 розділу VI Порядку застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України № 787 від 09.09.2013 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 02.10.2013 za № 1697/24229). Використання донорських гамет та ембріонів здійснюється за заявою пацієнта/пацієнтів щодо застосування допоміжних репродуктивних технологій із гаметами/ембріонами донорів за формою, наведеною в додатку 16 до цього Порядку.

Відповідно до пункту 6.9 зазначеного Порядку, у разі народження дитини жінкою, якій в організм було перенесено ембріон людини, зачатий подружжям у результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій, державна реєстрація народження дитини проводиться за заявою подружжя, яке дало згоду на таке перенесення.

У цьому разі одночасно з документом, що підтверджує факт народження дитини цією жінкою, подається заява про її згоду на запис подружжя батьками дитини, справжність підпису на якій має бути нотаріально засвідчена, а також довідка про генетичну спорідненість батьків (матері чи батька) з плодом.

При цьому в графі «Для відміток» актового запису про народження робиться такий запис: «Матір'ю дитини згідно з медичним свідоцтвом про народження є громадянка (прізвище, власне ім'я, по батькові)», а також зазначаються найменування закладу (установи), що видав(ла) довідку, дата її видачі та номер, дані нотаріуса (прізвище та ініціали, нотаріальний округ чи державна нотаріальна контора), дата та за яким реєстровим номером засвідчено справжність підпису жінки на заяві про її згоду на запис подружжя батьками дитини відповідно до пункту 11 глави 1 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства юстиції України № 52/5 від 18.10.2000 (у редакції наказу Міністерства юстиції України № 3307/5 від 24.12.2010), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 18.10.2000 за № 719/4940.

Підставами для проведення державної реєстрації народження дитини є медичне свідоцтво про народження (форма № 103/о), форма якого затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 № 545 (zareestrovano u Ministerstvi yustitsii Ukraini 25.10.2006 za № 1150/13024), що видається закладами охорони здоров'я незалежно від підпорядкування та форми власності, де приймаються пологи (підпункт «а» пункту 2 глави 1 розділу III вищевказаних Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні).

Низка міжнародних договорів України з питань міжнародно-правових відносин та правового співробітництва у цивільних справах (зокрема, з Польщею, Литвою, Молдовою, Грузією, Естонією, Латвією, Узбекистаном, В'єтнамом, Македонією, Туреччиною, Чехією, Румунією, Корейською Народно-Демократичною Республікою, а також Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах 1993 року) містять положення щодо права, яке застосовується, та органу, компетентного розглядати справи, пов'язані зі встановленням та оспоруванням батьківства. Однак, зазначені положення не регулюють особливості визнання батьківства, що виникає внаслідок застосування процедури сурогатного материнства.

Таким чином, на сьогодні відсутні міжнародно-правові механізми регулювання питання сурогатного материнства, учасниками яких була б Україна, як на багатосторонньому, так і на двосторонньому рівнях. При цьому, на сьогодні у світі триває процес формування підходів до застосування такого виду допоміжних репродуктивних технологій. Зокрема, в деяких країнах світу сурогатне материнство залишається забороненим через порушення прав жінки та дитини і загрозу комерційної експлуатації сурогатної матері, а в окремих заборонені лише комерційні угоди щодо сурогатного материнства.

Слід зазначити, що на міждержавному рівні проблемні питання сурогатного материнства виникають виключно у контексті визнання громадянства дітей, народжених в Україні сурогатною матір'ю від батьків громадян іноземних країн, через специфіку законодавства цих країн. На сьогодні єдиною країною, від якої надійшло офіційне звернення з порушеного питання, є Королівство Іспанія.

Зокрема, з 21 лютого 2019 року Посольством Іспанії в Україні припинено реєстрацію дітей, народжених в Україні за допомогою методу сурогатного материнства, оформлення їм громадянства Іспанії та видачу паспортів для виїзду за кордон, оскільки за походженням сурогатної матері, ці діти визнаються іспанською стороною громадянами України. Іспанським родинам видається довідка, що така реєстрація може бути проведена лише за рішенням іспанського суду.

У цьому контексті слід зазначити, що, оскільки у даному випадку мова йде про народження дітей на території України, питання визначення їх належності до громадянства та документування не відноситься до компетенції МЗС України, а здійснюється органами реєстрації актів цивільного стану та Державною міграційною службою України.

Слід зазначити, що позиція Міністерства соціальної політики із порушеного питання полягає у необхідності значного удосконалення законодавства України у сфері регламентації питання сурогатного материнства, з метою усунення існуючих прогалин в правовому регулюванні допоміжних репродуктивних технологій. При цьому, проблема забезпечення прав суб'єктів програми сурогатного материнства/батьківства, зокрема дітей, потребує комплексного підходу. Необхідними є вивчення досвіду існуючих міжнародних практик та досвіду щодо розвитку репродуктивних технологій для подальшого їх використання, з метою формування української моделі, зокрема законодавчого регулювання зазначеного питання.

Водночас, на сьогодні від Міністерства юстиції України, на яке покладена розробка пропозицій щодо вдосконалення законодавства, від Міністерства соціальної політики, на яке покладено забезпечення формування та реалізація державної політики з питань сім'ї та дітей, а також від Міністерства охорони здоров'я звернень чи пропозицій на адресу МЗС України щодо упорядкування чинної нормативно-правової бази з порушеного питання не надходило.

Крім того повідомляємо, що у зв'язку із запитом народного депутата України Ю.О.Павленка щодо надання статистичної інформації про кількість дітей, факт народження яких зареєстровано у 2015-2019 роках дипломатичними представництвами та консульськими установами України за кордоном з дотриманням вимог пункту 11 глави 1 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства юстиції України №52/5 від 18.10.2000, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 18.10.2000 за №719/4940, головним територіальним управлінням юстиції у Київській області та у місті Києві доручено Міністерством юстиції України здійснити перевірку наявності відповідних актових записів про народження, про результати якої буде повідомлено додатково.

Здійснення відповідно до статті 287 Сімейного кодексу України дипломатичними та консульськими установами України за кордоном нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України залишається одним з пріоритетів діяльності МЗС України. Станом на 31.12.2018 у 40 країнах світу на консульському обліку перебувало 11611 усиновлених дітей. Усиновлювачами є переважно громадяни таких держав: США (4535), Італія (2722), Іспанія (1776), Франція (673), Ізраїль (573), Канада (446), ФРН (312). Інформація про здійснення дипломатичними та консульськими установами України за кордоном упродовж 2015-2019 рр. нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України додається.

Принагідно повідомляємо, що про зазначене поінформовано народного депутата України Ю.О.Павленка (копія листа додається).

Додаток: згадане, на 5 арк.

З повагою,

Т.в.о. Міністра
закордонних справ України

В.М.Боднар

МІНІСТЕРСТВО
ЗАКОРДОННИХ СПРАВ
УКРАЇНИ

MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS
OF UKRAINE

Михайлівська площа, 1
м. Київ, 01018, Україна

Тел.: (044) 238 17 48; факс: (044) 238 18 88
E-mail: zsmfa@mfa.gov.ua
Web: <http://www.mfa.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00026620

1 Mykhailivska Square
Kyiv, 01018, Ukraine

26 листопада 2019 р. № 71/ВМУ/ 12-546-1187

Народному депутату України

Ю.О.Павленку

*Щодо міждержавних відносин з питань
сурогатного материнства*

Шановний Юрію Олексійовичу!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України № 37125/1/1-19 від 01.11.2019 стосовно Вашого депутатського запиту, оголошеного на засіданні Верховної Ради України 18.10.2019, щодо міждержавних відносин з питань сурогатного материнства та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України, повідомляємо, що питання використання допоміжних репродуктивних технологій в Україні врегульовано, зокрема положеннями Цивільного кодексу України, Сімейного кодексу України, Основами законодавства України про охорону здоров'я, Законом України «Про трансплантацію анатомічних матеріалів людини», Порядком застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України № 787 від 09.09.2013 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 02.10.2013 за №1697/24229), Правилами державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затвердженими наказом Міністерства юстиції України №52/5 18.10.2000 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 18.10.2000 за №719/4940), Порядком направлення жінок для проведення першого курсу лікування безплідності методами допоміжних репродуктивних технологій за абсолютними показаннями за бюджетні кошти, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України № 579 від 29.11.2004 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 224/10504).

Згідно з частиною сьомою статті 281 Цивільного кодексу України повнолітні жінка або чоловік мають право за медичними показаннями на проведення щодо них лікувальних програм допоміжних репродуктивних технологій згідно з порядком та умовами, встановленими законодавством.

Відповідно до частини другої статті 123 Сімейного кодексу України у разі перенесення в організм іншої жінки ембріона людини, зачатого подружжям в результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій, батьками дитини є подружжя.

Статтею 48 Основ законодавства України про охорону здоров'я передбачено, що застосування штучного запліднення та імплантації ембріона здійснюється згідно з умовами та порядком, встановленими центральним

органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, за медичними показаннями повнолітньої жінки, з якою проводиться така дія, за умови наявності письмової згоди подружжя, забезпечення анонімності донора та збереження лікарської таємниці. Розкриття анонімності донора може бути здійснено в порядку, передбаченому законодавством.

Наявність медичних показань до сурогатного материнства, передбачені пунктом 6.2 розділу VI Порядку застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України № 787 від 09.09.2013 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.10.2013 за № 1697/24229). Використання донорських гамет та ембріонів здійснюється за заявою пацієнта/пацієнтів щодо застосування допоміжних репродуктивних технологій із гаметами/ембріонами донорів за формою, наведеною в додатку 16 до цього Порядку.

Відповідно до пункту 6.9 зазначеного Порядку, у разі народження дитини жінкою, якій в організм було перенесено ембріон людини, зачатий подружжям у результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій, державна реєстрація народження дитини проводиться за заявою подружжя, яке дало згоду на таке перенесення.

У цьому разі одночасно з документом, що підтверджує факт народження дитини цією жінкою, подається заява про її згоду на запис подружжя батьками дитини, справжність підпису на якій має бути нотаріально засвідчена, а також довідка про генетичну спорідненість батьків (матері чи батька) з плодом.

У графі «Для відміток» актового запису про народження робиться такий запис: «Матір'ю дитини згідно з медичним свідоцтвом про народження є громадянка (прізвище, власне ім'я, по батькові)», а також зазначаються найменування закладу (установи), що видав(ла) довідку, дата її видачі та номер, дані нотаріуса (прізвище та ініціали, нотаріальний округ чи державна нотаріальна контора), дата та за яким реєстровим номером засвідчено справжність підпису жінки на заяві про її згоду на запис подружжя батьками дитини відповідно до пункту 11 глави 1 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства юстиції України № 52/5 від 18.10.2000 (у редакції наказу Міністерства юстиції України № 3307/5 від 24.12.2010), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 18.10.2000 за № 719/4940.

Підставами для проведення державної реєстрації народження дитини є медичне свідоцтво про народження (форма № 103/о), форма якого затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.2006 № 545 (зареєстровано у Міністерстві юстиції України 25.10.2006 за № 1150/13024), що видається закладами охорони здоров'я незалежно від підпорядкування та форми власності, де приймаються пологи (підпункт «а» пункту 2 глави 1 розділу III вищевказаних Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні).

Низка міжнародних договорів України з питань міжнародно-правових відносин та правового співробітництва у цивільних справах (зокрема, з Польщею, Литвою, Молдовою, Грузією, Естонією, Латвією, Узбекистаном, В'єтнамом, Македонією, Туреччиною, Чехією, Румунією, Кореєю)

Народно-Демократичною Республікою, а також Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах 1993 року) містять положення щодо права, яке застосовується, та органу, компетентного розглядати справи, пов'язані зі встановленням та оспоруванням батьківства. Однак зазначені положення не регулюють особливості визнання батьківства, що виникає внаслідок застосування процедури сурогатного материнства.

Таким чином, на сьогодні відсутні міжнародно-правові механізми регулювання питання сурогатного материнства, учасниками яких була б Україна, як на багатосторонньому, так і на двосторонньому рівнях. Водночас, у світі триває процес формування підходів до застосування такого виду допоміжних репродуктивних технологій. Зокрема, в деяких країнах світу сурогатне материнство залишається забороненим через порушення прав жінки та дитини і загрозу комерційної експлуатації сурогатної матері, а в окремих заборонені лише комерційні угоди щодо сурогатного материнства.

На міждержавному рівні проблемні питання сурогатного материнства виникають виключно у контексті визнання громадянства дітей, народжених в Україні сурогатною матір'ю від батьків громадян іноземних країн, через специфіку законодавства цих країн. На сьогодні єдиною країною, від якої надійшло офіційне звернення з порушеного питання, є Королівство Іспанія.

Зокрема, з 21 лютого 2019 року Посольством Іспанії в Україні припинено реєстрацію дітей, народжених в Україні за допомогою методу сурогатного материнства, оформлення їм громадянства Іспанії та видачу паспортів для виїзду за кордон, оскільки за походженням сурогатної матері, ці діти визнаються іспанською стороною громадянами України. Іспанським родинам видається довідка, що така реєстрація може бути проведена лише за рішенням іспанського суду.

У цьому контексті слід зазначити, що, оскільки у даному випадку мова йде про народження дітей на території України, питання визначення їх належності до громадянства та документування не відноситься до компетенції МЗС України, а здійснюється органами реєстрації актів цивільного стану та Державної міграційної служби України.

Позиція Міністерства соціальної політики із порушеного питання полягає у необхідності значного удосконалення законодавства України у сфері регламентації питання сурогатного материнства, з метою усунення існуючих прогалин в правовому регулюванні допоміжних репродуктивних технологій. Проблема забезпечення прав суб'єктів програми сурогатного материнства/батьківства, зокрема дітей, потребує комплексного підходу. Необхідними є вивчення досвіду існуючих міжнародних практик та досвіду щодо розвитку репродуктивних технологій для подальшого їх використання, з метою формування української моделі, зокрема законодавчого регулювання зазначеного питання.

Водночас, на сьогодні від Міністерства юстиції України, на яке покладена розробка пропозицій щодо вдосконалення законодавства, від Міністерства соціальної політики, на яке покладено забезпечення формування та реалізація державної політики з питань сім'ї та дітей, а також від Міністерства охорони здоров'я звернень чи пропозицій на адресу МЗС

України щодо упорядкування чинної нормативно-правової бази з порушеного питання не надходило.

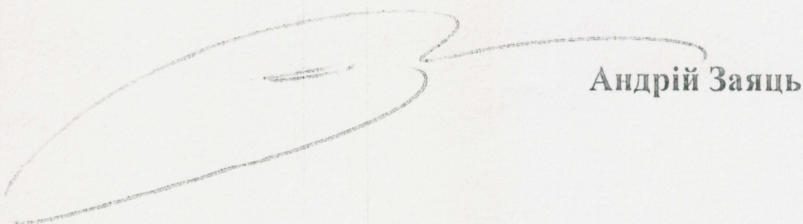
Крім того повідомляємо, що у зв'язку із Вашим запитом щодо надання статистичної інформації про кількість дітей, факт народження яких зареєстровано у 2015-2019 роках дипломатичними представництвами та консульськими установами України за кордоном з дотриманням вимог пункту 11 глави 1 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства юстиції України №52/5 від 18.10.2000, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 18.10.2000 за №719/4940, доручено Міністерством юстиції України головним територіальним управлінням юстиції у Київській області та у місті Києві здійснити перевірку наявності відповідних актових записів про народження, про результати якої буде повідомлено додатково.

Здійснення відповідно до статті 287 Сімейного кодексу України дипломатичними та консульськими установами України за кордоном нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України залишається одним з пріоритетів діяльності МЗС України. Станом на 31.12.2018 у 40 країнах світу на консульському обліку перебувало 11611 усиновлених дітей. Усиновлювачами є переважно громадяни таких держав: США (4535), Італія (2722), Іспанія (1776), Франція (673), Ізраїль (573), Канада (446), ФРН (312). Інформація про здійснення дипломатичними та консульськими установами України за кордоном упродовж 2015-2019 рр. нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України додається.

Додаток: згадане, на 1 арк.

З повагою

Державний секретар

Андрій Заяць

**Інформація про здійснення дипломатичними та консульськими установами України за кордоном
нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України**

Рік	Кількість усиновлених дітей, які перебували/перебувають на консульському обліку у закордонних дипломатичних установах України	Кількість звітів про умови проживання та виховання усиновлених дітей, що надійшли від батьків-усиновителів до закордонних дипломатичних установ України	Кількість дітей, з якими консульськими посадовими особами закордонних дипломатичних установ України було проведено спілкування/відвідання
2015	18343	5414	1098
2016	16515	4440	994
2017	13664	3527	625
2018	11611	3904	673

МІНІСТЕРСТВО
ЗАКОРДОННИХ СПРАВ
УКРАЇНИ

Михайлівська площа, 1
м. Київ, 01018, Україна

Тел.: (044) 238 17 48; факс: (044) 238 18 88
E-mail: zsmfa@mfa.gov.ua
Web: <http://www.mfa.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00026620

MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS
OF UKRAINE

1 Mykhailivska Square
Kyiv, 01018, Ukraine

«15» листопада 2019 р. № 71/ВМУ/13-546-1040

Кабінет Міністрів України

*Щодо міждержавних відносин з питань
сурогатного материнства*

У контексті виконання доручення Прем'єр-міністра України № 37125/1/1-19 від 01.11.2019 стосовно запиту народного депутата України Ю.О.Павленка, оголошеного на засіданні Верховної Ради України 18.10.2019, щодо міждержавних відносин з питань сурогатного материнства та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України, повідомляємо таке.

З метою забезпечення підготовки узагальненої відповіді на запит народного депутата України у терміни, встановлені законодавством України, МЗС України, яке визначено головним виконавцем вищезгаданого доручення, було надіслано лист до причетних міністерств з проханням завчасного надання відповідної інформації.

Водночас, станом на 15.11.2019 на виконання згаданого доручення до МЗС надійшов лише лист від Міністерства юстиції України (копія додається). При цьому, відповідь МЗС України на вказаний депутатський запит була надіслана народному депутату України Ю.О.Павленку (копія додається), про що був поінформований Голова Верховної Ради України у відповідь на його лист до МЗС України № 11/10-375 від 18.10.2019.

З огляду на вищевикладене, узагальнена відповідь на зазначений запит народного депутата України буде підготовлена МЗС України тільки після надходження інформації від Міністерства соціальної політики України та Міністерства охорони здоров'я України, до компетенції яких входять порушені у запиті питання.

Додаток: згадане, на 5 арк.

Державний секретар

Андрій Заяць

**МІНІСТЕРСТВО
ЗАКОРДОННИХ СПРАВ
УКРАЇНИ**

**MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS
OF UKRAINE**

Михайлівська площа, 1
м. Київ, 01018, Україна

Тел.: (044) 238 17 48; факс: (044) 238 18 88
E-mail: zsmfa@mfa.gov.ua
Web: <http://www.mfa.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00026620

1 Mykhailivska Square
Kyiv, 01018, Ukraine

«05» листопада 2019 р. № 71/ВМУ/14-546-1039

**Міністерство соціальної
політики України**

**Міністерство охорони
здоров'я України**

Міністерство юстиції України

ТЕРМІНОВО!

*Щодо доручення
Прем'єр-міністра України*

На виконання доручення Прем'єр-міністра України № 37125/1/1-19 від 01.11.2019 (копія додається) до запиту народного депутата України Ю.О.Павленка № 149/2.2-23 від 15.10.2019 щодо міждержавних відносин з питань сурогатного материнства та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України просимо опрацювати зазначений запит та надіслати до МЗС України для узагальнення відповідні матеріали в якомога стислі терміни з метою надання відповіді у встановлений законом строк.

Додаток: згадане, на 3 арк.

**Заступник директора Департаменту
консульської служби МЗС України-начальник
Управління консульського забезпечення**

В.П.Кирилич

МІНІСТЕРСТВО
ЗАКОРДОННИХ СПРАВ
УКРАЇНИ

Михайлівська площа, 1
м. Київ, 01018, Україна

Тел.: (044) 238 17 48; факс: (044) 238 18 88
E-mail: zsmfa@mfa.gov.ua
Web: <http://www.mfa.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00026620

MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS
OF UKRAINE

1 Mykhailivska Square
Kyiv, 01018, Ukraine

18 жовтня 2019 р. № 71/ВМУ/12-546-1013
на № 149/2.2-23 від 15.10.2019

Народному депутату України

Ю.О.Павленку

Щодо міждержавних відносин з питань
сурогатного материнства

Шановний Юрію Олексійовичу!

У зв'язку з Вашим депутатським запитом, оголошеним на засіданні Верховної Ради України 18.10.2019, щодо міждержавних відносин з питань сурогатного материнства та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України, у межах компетенції, повідомляємо таке.

На сьогодні відсутні міжнародно-правові механізми регулювання питання сурогатного материнства, учасниками яких була б Україна, як на багатосторонньому, так і на двосторонньому рівнях. При цьому, на сьогодні у світі триває процес формування підходів до застосування такого виду допоміжних репродуктивних технологій. Зокрема, в деяких країнах світу сурогатне материнство залишається забороненим через порушення прав жінки та дитини і загрозу комерційної експлуатації сурогатної матері, а в окремих заборонені лише комерційні угоди щодо сурогатного материнства.

В Україні правове регулювання відносин сурогатного материнства здійснюється лише на підставі національного законодавства, а саме: Сімейного Кодексу України (ст.ст. 123, 139); Основ законодавства України про охорону здоров'я (ст.48), Порядку застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України №787 від 09.09.2013; Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства юстиції України № 52/5 від 18.10.2000.

Слід зазначити, що на міждержавному рівні проблемні питання сурогатного материнства виникають виключно у контексті визнання громадянства дітей, народжених в Україні сурогатною матір'ю від батьків громадян іноземних країн, через специфіку законодавства цих країн. На сьогодні єдиною країною, від якої надійшло офіційне звернення з порушеного питання, є Королівство Іспанія.

Зокрема, з 21 лютого 2019 року Посольством Іспанії в Україні припинено реєстрацію дітей, народжених в Україні за допомогою методу сурогатного материнства, оформлення їм громадянства Іспанії та видачу паспортів для виїзду за кордон, оскільки за походженням сурогатної матері, ці

діти визнаються іспанською стороною громадянами України. Іспанським родинам видається довідка, що така реєстрація може бути проведена лише за рішенням іспанського суду.

У цьому контексті слід зазначити, що, оскільки у даному випадку мова йде про народження дітей на території України, питання визначення їх належності до громадянства та документування не відноситься до компетенції МЗС України, а здійснюється органами реєстрації актів цивільного стану та Державної міграційної служби України.

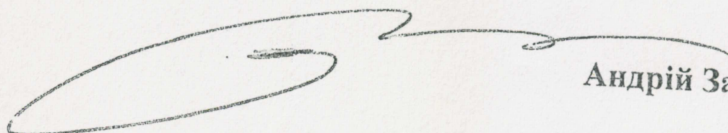
На сьогодні від Міністерства юстиції України, на яке покладена розробка пропозицій щодо вдосконалення законодавства, від Міністерства соціальної політики, на яке покладено забезпечення формування та реалізація державної політики з питань сім'ї та дітей, а також від Міністерства охорони здоров'я звернень чи пропозицій на адресу МЗС щодо упорядкування чинної нормативно-правової бази з порушеного питання не надходило.

Здійснення дипломатичними та консульськими установами України за кордоном нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України залишається одним з пріоритетів діяльності МЗС України. Станом на 31.12.2018 у 40 країнах світу на консульському обліку перебувало 11611 усиновлених дітей. Усиновлювачами є переважно громадяни таких держав: США (4535), Італія (2722), Іспанія (1776), Франція (673), Ізраїль (573), Канада (446), ФРН (312). Інформація про здійснення дипломатичними та консульськими установами України за кордоном упродовж 2015-2019 рр. нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України додається.

Додаток: згадане, на 1 арк.

З повагою

Державний секретар

Андрій Заяць

**Інформація про здійснення дипломатичними та консульськими установами України за кордоном
нагляду за дотриманням прав усиновлених іноземцями дітей-громадян України**

Рік	Кількість усиновлених дітей, які перебували/перебувають на консульському обліку у закордонних дипломатичних установах України	Кількість звітів про умови проживання та виховання усиновлених дітей, що надійшли від батьків-усиновителів до закордонних дипломатичних установ України	Кількість дітей, з якими консульськими посадовими особами закордонних дипломатичних установ України було проведено спілкування/відвідання
2015	18343	5414	1098
2016	16515	4440	994
2017	13664	3527	625
2018	11611	3904	673